NOVAK BLAZ 12 20 39
1553 E.30 ST.
CITY

NAPREJ Z ROOSEVELTOM!

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NAPREJ Z ROOSEVELTOM!

VOLUME XXIII.—LETO XXIII. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY, (TOREK) NOVEMBER 5, 1940. ŠTEVILKA (NUMBER) 261

V Grčijo je pričelo prihajati angleško vojaštvo

Angleži pripravljajo otok Kreto za udarno bazo svojih pomorskih in zračnih napadov na Italijo.

LONDON, 4. novembra. — Angleško vojaško poveljstvo poroča, da so vrgli Grki v Janina nazaj italijansko pehoto, ki je imela v bojih velike izgube. Grki so se poslužili v protinapadu bajonetov in ročnih granat. Dalje je angleška vlada uradno priznala, da so se na krškem otoku Kreti izkrcale angleške čete.

Glede položaja v Afriki, poroča vrhovno poveljstvo, da Italijani nadaljujejo s koncentracijo ljudi in opreme v Libiji, toda da ni še nikakega znaka o skorajšnji ofenzivi.

Angleški vladni krogi niso objavili števila angleškega vojaštva, ki je bilo izkrcano na Kreti. Pred tem vojaštvom je dospelo v Atene več angleških mornariških in armadnih častnikov.

Angleži so pričeli utrjevati otoke ter pripravljati udarne baze, s katerih bodo kontrolirali Egejsko morje od Dodekaneškega otočja pri Turčiji pa do Sicilije, in od tu bodo lahko tudi poljubno napadali Italijo ob vsej njeni dolžini.

ZANIMANJE ZA VOLITVE

Louis Simon, klerk na Board of Elections, je izjavil, da so letošnje volitve dvakrat bolj živahne kakor običajno in da je do devetih zjutraj volilo že nad 100,000 ljudi.

Ljudstvo se zaveda, da so letošnje volitve izredno važne, ker so važni, resni in kritični tudi časi, v katerih živimo. Nocoj okoli polnoči se bo že prilično izvedelo, komu je poverilo ljudstvo svoje zaupanje: ali predsedniku Rooseveltu, katerega pozna po njegovih dobrih delih, ali pa je morda v svoji naivni nerazsodnosti nasedlo silni časopisni in drugačni kampanji finančnih interesov, ki je podkupila vse, kar se je dalo podkupiti, samo da se denarni mogotci iznebe osovraženega jim Roosevelta.

V bolnišnici

Rojak Konrad Laurič iz Unionville, Ohio, član društva "V boj", št. 53 SNPJ, se nahaja že par tednov v bolnišnici v Geneva, Ohio. Ker je bil pred časom v Clevelandu in zelo aktiven in je starejšim dobro poznan, je priporočljivo, da ga prijatelji in znanci obiščejo v omenjeni bolnišnici, kjer se nahaja v kritičnem stanju.

Koncert hrvatskega violinskega umetnika v Slovenskem narodnem domu

Virtuoza Kolitscha bo spremljala na klavirju Miss Perasich, ki je graduirala na Oberlin Conservatory of Music. — Laskave ocene svetovnega časopisja.

Vlado Kolitsch, velik hrvatski umetnik in violinski virtuoz, bo dal v sredo večer ob 8:30 v avditoriju Slovenskega narodnega doma svoj koncert. Program, ki bo izredno umetniški sestoja iz štirih delov, in sicer:

I. Chacconne — Vitali.
II. Suite Espagnole—Joaquin Nin — Voeja Castilla. Murciana. Catalana. Andaluza. (Španske melodije.
III. Ljubavna pesem — Sukovak.
Rumunski plesi — Bartok. — 1. Dance with the Stick. 2. Hoop-Net Dance. 3. The Shepherd's Dance. 4. Lament. 5. Whirlwind Dance.
Odmor.
IV. Jugoslovanski plesi — Vlado Kolitsch.
Cikel hrvatskih, slovenskih in srbskih narodnih melodij in plesov, ki jih je aranžiral Mr. Kolitsch.
a) The Song of Sarajevo (O bolo je Banja Luka postala).
b) Hribovcev (Novoselsko kolo).
c) Wedding Song (Svatovac).
d) Wedding Dance (Sremsko kolo). Piskač na mehove jezdi pred svatovsko povorko. Po poročnih obredih se zbero kmetje na vaškem trgu, kjer plešejo kolo.
e) Farewell the Mother (Pusti me majko). Battle Dance (Vranjsko kolo). Preden odide v vojno, se sin poslovi od svoje matere. Zmaga je proslavljana z veselim rajanjem.
f) I lost my heart (Po jezeru pod Triglava. En hribček bom prodal). Ljubezenska pesem iz Slovenije, kateri se razločno poznamo dunajski ritm.
g) Mountain Flowers (Kje so moje rožice, Pojd'mo na Štajerske). Moj očka ima konjča dva).
h) Sparkling eves, gone for (Ugasnule oči čarne). Vintage dances (Arapsko kokonješte, Kolo Ribarske Banje, Kovilјačko kokonješte, Draškovo kolo). Muslimanski mladec obžaluje smrt svoje drage.

g) Croatian Lullaby (Tiha noč je, moje zlato spava). Croatian Village Dance (Seosko kolo, Seljančica). — Tiha noč, slavček mehko poje, da ne zbudi deteta v zibeli.

Virtuoza bo spremljala na glasoviru Miss Cecillia Perasich, 19 let stara mladenka iz Clairtona, Pa., Hrvatica po rodu. Miss Perasich je graduirala na Oberlin Conservatory of Music, Oberlin, Ohio.

Da je g. Vlado Kolitsch velik umetnik in violinski virtuoz, ki bo priredil posetnikom svojega koncerta resničen užitek, je razvidno iz ocen, ki jih je objavilo veliko časopisje o njegovi umetnosti.

Časopis "Montreal Daily Star" pravi: "Nikoli izza Kreislerja še nismo slišali takega igranja. — Resnično čudovit violinist."

Časopis "New York World Telegram": S sviranjem Mozartovega Concerto v D, je Kolitsch pričaral nazaj dni Mozartovih mojstrskih melodij."

Dr. Harvey Gaul iz Pittsburgha, v Musical Forecast: "Kolitsch, novodošlec, je podal v Carnegie Hallu nenavaden, osvežujoč, docela drugačen program. Sviral je čudovito."

Praga. "Prager Presse:" — "Kolitsch zna fascinirati publiko."

LONDON. "Morning Post:" — "Dvojno ustavljanje" (stoppings) mu ne dela nikakih težav."

Laskava ocena pariškega lista "Le Soir" kakor tudi ostalih svetovnih listov.

Vstopnice k temu umetniškemu koncertu se dobe pri Mrs. Makovec v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Italijani naznanjajo o napredovanju -- nazaj

Dosedanjih izjalovitev sta kriva slabo vreme in neugoden teren, pravijo Italijani.

PROBRITSKI SENTIMENT NA BALKANU

BEOGRAD, 5. novembra. — Iz grških virov se naznanja, da so Grki z drznimi protinapadi obkolili v okolici Korice v Albaniji 30,000 Italijanov ter da zdaj obstreljujejo kraj s težkimi topovi, nameščenimi v novo pridobljenih položajih v gorovju. Južna grška armada je okupirala južni breg Kalamas reke, odkoder so se morali Grki umakniti v prvih dneh italijanskega napada.

Poleg višin, ki dominirajo Korico, so grške čete zavzele tudi kraj Biglisto v Albaniji, ki leži tri milje od grške meje.

ATENE, 5. novembra. — Danes se poroča, da so grške čete, ki so zavzele nadaljni grič v Albaniji, kjer je padlo v oblast Grkov tudi mnogo italijanskega vojnega materiala, zajele del italijanskega vojnega materiala, ujele del italijanskega vojaštva, ki je štelo 4,000 mož in je bilo poslano, da bi prerezalo grške komunikacije.

Grške čete, ki so zanesle vojno nazaj v Albanijo, so z bajonetnimi napadi prodrle več kot deset kilometrov (šest milj) daleč v Albanijo, kjer si prizadevajo zavzeti višine hriba Morave, odkoder bi kontrolirali cesto, ki vodi v Korico.

Tekom dneva je bilo sestreljenih pet italijanskih letal, dočim se eno grško letalo ni vrnilo nazaj na svojo bazo.

SOFIJA, Bolgarija, 4. novembra. — Poročila, da se je izkrcalo na Grškem 40,000- Angležev, in dalje dejstvo, da se Grki tako junaško in uspešno upirajo Italijanom, vse to je izzvalo tukaj veliko razburjenje. Splošno se sodi, da bo ta uspešen grški odpor silno oživel probritski sentiment po vsem Balkanu.

Italijansko napredovanje — nazaj

RIM, 4. novembra. — Italijanski bombniki bombardirajo grške koncentracije, baterije in zakope, dočim italijanske legije napredujejo (!) na vseh frontah, kot se naznanja z albanske meje.

Vojaško poveljstvo naznanja, da je neprikladno ozemlje in slabo vreme krivo, da Italijani ne morejo še poročati o večjih uspehih v Grški.

Razstava Peruškovih slik

Kot je bilo že poročano, se otvori razstavo slik pokojnega Peruška v soboto 9. novembra v spodnji dvorani S. N. Doma. Društvi Carniola Tent št. 1288 T. M. in Naprej št. 5 SNPJ sta na svojih rednih sejah sklenili, da ima odbor vsakega društva dovoljenje, kupiti sliko do svote $50.00. Želimo, da tudi druga društva posnemajo ti dve požrtvovalni društvi.

Zahvala

Federacija Jugoslovanskih narodnih domov v Ohio se zahvaljuje Mr. Martin Antončiču, ki je naznanjal brezplačno po radiu prireditev, ki se je vršila v avgustu.

Seja

Prosi se vse članice krožka, št. 7, Progresivnih Slovenk, da se udeležijo danes zvečer seje krožka št. 1 v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. ob 7:00 uri.

Nesreča velikega letala; 10 oseb ubitih

Letalo se je v snežnem metežu zaletelo v greben neke gore v državi Utah.

BOUNTIFUL PEAK, Utah, 4. novembra. — Danes zjutraj je v snežnem viharju treščilo na zemljo veliko potniško letalo United Airlines družbe, pri čemer je bilo ubitih vseh deset oseb, ki so se nahajale v letalu.

Letalo se je zaletelo v višini 7,000 čevljev v goro Bountiful Peak, ko je bilo oddaljeno samo osemnajst milj od letališča v Salt Lake City. Če bi bilo letalo letelo dvajset čevljev više in 50 čevljev bolj zapadno, bi se bilo izognilo nesreči.

Letalo je odletelo snoči iz San Francisca proti New Yorku, in je treščilo na zamljo nekaj minut potem, ko je pilot naznanil potom radia, da bo poskusil prodreti meglo ter pristati na letališču v Salt Lake City.

ZAKLON ZA PAPEŽA

VATIKAN, 4. novembra. — Poroča se, da se je papež odločil, ostati v Vatikanu, ne glede na to, da je bilo v Rimu že nekaj alarmov proti zračnim napadom. Vatikanski viri pravijo, da bi papež najbrže protestiral, če bi bil Rim bombardiran, in sicer zaradi množine cerkva, ki se nahajajo tam. Rečeno je, da je papež končno pristal na to, da se zgradi zanj poseben zaklon proti bombam. Za papežev zaklon so porabili 90 ton jekla. V zaklonu je mala spalnica, knjižnica in kuhinja, in zaklonišče se lahko hermetično zapre proti plinu.

OBUP NAD ŽIVLJENJEM

SAN QUETIN, Cal., 4. novembra.—Jerome Harold Friedman, eksekutivni načelnik Alameda finančne kompanije, je ubil svojo ženo in otroka, nakar je hotel izvršiti samomor, kar pa so mu preprečili. Danes pa je svojo namero uresničil, ko se je v ječi obesil. Friedman, ki je bil žid, je obupal nad usodo židovskega plemena.

POGREZNITEV TREH LADIJ

BERLIN, 4. novembra. — Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da je ena sama nemška podmornica pogreznila tri angleške tovorne parnike v skupni tonaži 35,414 ton. Pet nadaljnih parnikov pa je bilo poškodovanih po nacijskih bombnikih.

Dodatek

Dodatno se poroča, da Frank Bernardič zapušča poleg sestre Mary in dveh bratov še sestro Anno in Dorkey, poroč. Polmejer.

Prostovoljca

Prostovoljno sta se vpisala v vojaško službo brata Lewis in Herman Stavanja, sinova Mr. in Mrs. Louis Stavanja iz 1019 E. 63rd St. Nahajata se v Camp Shelby, Miss.

V Londonu je vladal 24 ur skoro popolen mir

V šestih mesecih bodo Angleži prekosili Nemčijo v oborožitvi. — Potop dveh italijanskih podmornic.

LONDON, 4. novembra. — Nemški letalci so nocoj zopet napadli razne kraje v Angliji, in sicer nato, ko so dali Londonu in deželi tekom 24-urnega razdobja skoraj popolen mir. Nad London je priletelo eno samo nemško letalo, ki je vrglo nekaj bomb ter zopet odletelo.

Angleško ministrstvo zračne sile naznanja, da so angleški bombniki snoči bombardirali osišče od Kiela pa do Neaplja. — Dalje naznanja angleška vlada, da bo tekom šestih mesecev Anglija prekosila Nemčijo v številu letal, ladij in topov, nakar se bo "ostuden nacijski režim sesul Hitlerju v roke," kot je izjavil Ernest Bevin, delavski minister.

Angleški bombniki so v soboto zopet bombardirali Neapelj, kjer so metali bombe na oljne tanke, na pristanišče in na železniško postajo. Druga skupina angleških bombnikov pa je poletela nad nemško pomorsko bazo Kiel, ki jo je bombardirala 70 minut.

Angleška admiraliteta naznanja, da sta bili pogreznjeni dve italijanski podmornici. (Italijanske pomorske oblasti so včeraj priznale, da se dve italijanski podmornici nista vrnili na svoje baze).

Jadranov koncert

V nedeljo popoldne je pevski zbor Jadran priredil v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd jesenski koncert. Dvorana je bila malo nad polovico zasedena.

Vzrok: krasen jesenski dan, ko vsak želi ostati pred nastopom zime še kak dan zunaj v prosti naravi in pa druge podobne prireditve v naši metropoli.

Zbor številčno ni močan, nastopilo je 22 pevcev in pevk in je od teh nad polovico tu rojenih mladeničev in mladenk, kar je dobro znamenje, da naša slovenska pesem še ne bo zamrla.

Vse pesmi so bile pod spretnim vodstvom mladega, mladino in starejše razumevajočega pevovodje, Jack Nagel-a, zelo dobro proizvajane.

Naznanjevalec programa je bil naš poznani J. Steblay.

Ljubke so bile v prednašanju pesmi in nastopih: solistinji Miss Unetich in Miss Kern, v dvospevih in četverospevih pa Miss Unetich, Miss Kern, Miss Sanabor in Mrs. Marolt, ki so bile pri vseh nastopih z bučnim aplavzom ponovno vse pozvane na oder. Naravnost očarujoča je bila živa slika, kot simbol k pesmi "Njega ni, njega od nikoder ni" proizvajano od Statuettes cluba pod vodstvom mojstra živih slik, g. Vinko Coffa. Lepo je bilo videti žalujoče dekle ob slovesu, ko pripenja šapek odhajajočemu ljubimcu s slutnjo, da ga ne bo več nazaj ter sta ob slovesu zapela to pesmico, ostalo je bilo simbol.

Pianistinja je bila Miss Vadnal, ki se je mojstrsko izkazala v spremljevanju pevskih točk.

Po končanem pevskem programu se je vršila domača prosta zabava in ples za plesaželjne ter se na večer kot običajno nabere večje število mladine.

Eden navzočih.

DANES BO GLASOVALO NAD 50 MILIJONOV VOLILCEV

Doslej so imeli besedo oratorji in časopisi, danes pa bo govorilo ljudstvo Zedinjenih držav.

ENA NAJHUJŠIH VOLILNIH BORB V ZGODOVINI ZEDINJENIH DRŽAV

Smatra se, da bo volilo danes v državi Ohio 3,250,000 državljanov in državljank, in dalje je gotovo, da bo to ena najbolj vročih volilnih borb izza leta 1916. Pri teh volitvah bo štel vsak glas.

Poročila o izidu volitev bodo pričela prihajati že nocoj, toda končnega izida ne bomo doznali pred jutrišnjim jutrom. Pričakuje se, da bo po vseh Zedinjenih državah volilo 50 do 60 milijonov ljudi.

Značilen radio-program

Snoči je bil od desetih pa do polnoči oddajan po radiu program demokratske stranke, na katerem so nastopili razni prominentni govorniki, med njimi tudi predsednik Roosevelt in državni tajnik Hull, kakor tudi znani filmski igralci, pesniki in pisatelji, komponisti in drugi. Govorila je tudi znana časnikarka in pisateljica Dorothy Thompson, žena internacionalnega slovesa in soproga ameriškega pisatelja Sinclair Lewisa. Miss Thompson je sicer republikanka, toda v tem boju je zastavila vse svoje moči za ponovno izvolitev predsednika Roosevelta, ker vidi v njem modrega in previdnega državnika in velikega človekoljuba, ki po svojih državniških zmožnostih visoko nadkriljuje svojega tekmeca.

Lewisovi zadnji vzdihljaji

John L. Lewis, predsednik C. I. O. organizacije in znani samoljubnež visokih ambicij, je snoči spet napadel preko radia predsednika Roosevelta ter pozival delavstvo, naj glasuje za Willkieja.

Zaključek Thomasove in Browderjeve predsedniške kampanje v New Yorku

Oba pravita, da bodo zanju oddani glasovi pomenili mir in prosperiteto. — Oba sta proti imperializmu in za demokracijo in svobodo.

EARL BROWDER

NEW YORK. — Earl Browder, komunistični kandidat za predsednika, je imel v nedeljo večer v Madison Square Gardenu svoj zaključni kampanjski shod, na katerem se je izrazil pesimistično glede Zedinjenih držav ter pozval svoje somišljenike, naj ne glasujejo niti za Willkieja niti za Roosevelta.

Browder je ožigosal obe večinski stranki, češ, da obe vodita v imperialistično vojno ter izjavil, da je ameriški "the way of life" v "razpadu" in da "umira" nakar je priporočil Ameriki, naj si vzame za zgled "miroljubnost in prosperiteto Sovjetske Unije pod Stalinom."

Madison Square Garden je bil okrašen z ameriškimi zastavami in z banderi, na katerih so bili napisi: "Glasujte komunistično, za mir in svobodo!" — "Obdržite Ameriko izven imperialistične vojne!" — "Slava 23-letnici Sovjetske sile!"

Med drugim je Browder dejal: "Sovjetska unija je ohranila mir s svojimi sosedi, je ostala nevtralna napram imperialistični vojni ter je zavrnila vsa prizadevanja, da bi se jo potegnilo v vojno, dočim se je Amerika že silno zapletla v to imperialistično vojno ter je v nevarnosti, da se je vsak čas dejansko udeleži. Komunistična stranka bi rešila Ameriko pred katastrofalnimi posledicami, ker bi vladala po zgledih Stalinove politike . ."

NORMAN THOMAS

NEW YORK.—Norman Thomas, socialistični predsedniški kandidat, je zaključil v nedeljo svojo četrto zaporedno predsedniško kampanjo, s pozivom na volilce, ki ne marajo niti Roosevelta niti Willkieja, naj se strnejo za njim ter glasujejo za socialistične kandidate.

Thomas je pobijal trditev, da je glas za socialistično stranko zavržen glas, in je dejal, da je — nasprotno — proč vržen vsak, za Roosevelta ali Willkieja oddan glas.

Norman Thomas je dalje dejal, da bodo socialistični glasovi izvajali pritisk na administracijo, da nas ne zaplete v vojno. Nato je rekel, da ne čuti sicer nobenega prijateljstva do komunizma, ampak da je kljub temu naravnost "sramota", da je generalni pravdnik odredil, da se deportira Browderjevo ženo.

Njegov shod je bil samo senca shoda iz leta 1932, ko je bilo v tem prostoru toliko ljudi kot jih je bilo letos isto tam na Willkiejevem shodu. Letos je prišlo na shod 12,000 ljudi. Letos tudi ni bilo dramatičnih prizorov, kakršni so bili leta 1932, ko je bil Thomasov pojav sličen pojavu triumfatorja. Letos je vstopil popolnoma sam ob 3.38 popoldne, nakar se je napotil po ozki aleji proti odru, kjer so mu bile prirejene dve minuti trajajoče ovacije.

Najdba okostij

Delavci, ki čistijo gospodarsko lopo, ki jo je lastoval neki zdravnik v Berea, so našli v lopi dvoje človeških okostij, katerih eno je bilo zvezano z žico. Policija pravi, da je zdravnik, ki je že umrl, gotovo rabil okostja za svoje študije.

Pismo

V uradu tega lista imamo pismo za V. Vrbančič, 1106 East 64th St. od Stefan Vrbančiča iz Zagreba.

Današnje volitve

V Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. se bo nocoj od 9. ure naprej vsakih 15 minut poročalo izid današnjih volitev. Pridite, da boste slišali, kdo bo bodoči predsednik. — Tajnik.

Doma

Poznani Louis Zdešar ib East 200 St. se je vrnil iz bolnišnice in se nahaja doma pod zdravniško oskrbo. Prijatelji ga lahko obiščejo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto ... $5.50
za 6 mesecev ... $3.00; za 3 mesece ... $1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexiki, za celo leto ... $6.00
za 6 mesecev ... $3.25; za 3 mesece ... $2.00
Za Zedinjene države, za celo leto ... $4.50
za 6 mesecev ... $2.50; za 3 mesece ... $1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:
Za celo leto ... $8.00; za 6 mesecev ... $4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

JAPONSKI NAČRTI

Novi totalitarni pakt, s katerim so si Nemčija, Italija in Japonska obljubile vso pomoč za izvedbo svojih načrtov v Aziji in Evropi proti tretjim državam, ki bi se hotele na novo vmešati v vojno na zapadu oziroma na Kitajskem, bi moral, po želji tokijske vlade, preprečiti Združenim državam Severne Amerike oborožen nastop za ohranitev sedanjega stanja na Daljnjem vzhodu.

Za evropske velesile, in tudi za koristi Zedinjenih držav, je bilo usodnega pomena, da leta 1931, ko so Japonci začeli svoj pohod na Kitajsko, niso znalé nastopiti s potrebno energijo. Težko je predvidevati, kakšne posledice bo to imelo za Evropo. Čisto jasno je bilo tedaj, da vodja kitajske države maršal Čankajšek nehote zastopa stvar Evrope, dočim je bil namen Japonske, kakor so njeni politiki opetovano sami izjavili, da ustanovi v Aziji nov red, to je da požene evropske velesile iz Azije. In vendar je prav tisto Društvo narodov, ki se leta 1931. ni upalo podvzeti korakov proti Japonski, ki je bila član tega društva, medtem ko je pozneje prisililo skoraj vse svoje članice, da so sklenile izvajati sankcije proti Italiji v zadevi Abesinije in s tem zakrivilo položaj, kakršnega imamo pred seboj v Evropi danes.

Res da Japonska s svojo politiko nasproti Kitajski do danes nima prave sreče. Kakor vemo, je bližnji cilj Japonske bil ta, da bi ustvarila sodelovanje med Kitajsko, Mandžurijo in Mongolijo pod nadvlado Japonske. Neposredni namen tega je bil, da se polasti velikih bogastev kitajske države, daljni in končni njen namen pa je ta, da bi s pomočjo gospodarskih zalog pa tudi ljudskega materiala dežel, ki štejejo 400 milijonov prebivalcev, sebi izvojevala hegemonijo nad vso Azijo, kolikor ni v rokah Rusije. Nobena tajnost ni, da teži Japonska za gospodarstvom nad vsem Malajskim polotočjem, nad Filipini in nad Avstralijo; na azijski celini sami pa bi mogla Japonska postati gospodar francoskih indokitajskih kolonij in dobiti politično in gospodarsko nadmoč in vpliv v Zadnji Indiji, kjer ima že danes tesne zveze z Birmo, pa v Srednji Indiji, kjer vsi sovražniki Anglije danes netijo revolucijo. Prav za prav ni samo glavna, ampak tudi edina prava ovira tem načrtom kitajski vodja maršal Čankajšek, ki se že 9 let učinkovito upira japonski hegemonialni politiki na azijski celini in je tako nazvani zaveznik Zedinjenih držav Amerike, Anglije in Nizozemske, ki nimajo v Aziji samo velike kolonialne posesti (izvzemši Ameriko), ampak tudi ogromne gospodarske koristi v kapitalih, ki so jih tam nalagali skoraj eno celo stoletje. Toda če bi bilo odvisno od evropskih velesil, bi bila Japonska že danes, ko so se te velesile spoprijele v boju za biti ali ne biti na zapadu, njihov najnevarnejši nasprotnik. Če bi se Japonski bilo posrečilo, da si Kitajsko podvrže, bi danes Indija bila že v plamenih, kar bi lahko pomenilo smrtni udarec za najmočnejšo velesilo Evrope in sveta sploh, to je za Anglijo. Japonska bi v takem primeru, če bi znala obenem poravnati vse svoje račune z Rusijo in si z njo razdeliti območje vpliva v Aziji, imela svobodne roke nasproti Zedinjenim državam Amerike, ki je njen najbolj nevarni nasprotnik na Tihem oceanu. Tako pa brani evropske interese Čankajšek sam in Japonska je danes v tem pogledu še vedno tam, kjer je bila pred devetimi leti.

Ker je Japonska uvidela, da ni mogoče vojaško osvojiti države s tako ogromno površino in čudovito prirodno odpornostjo ljudstva, zato je v začetku letošnjega leta sklenila pogodbo s kitajskim politikom Vančingvejem, ki ga je postavila na čelo severnim in tihomorskim provincam Kitaja, upajoč da se bo njemu posrečilo počasi pridobiti vpliv na kitajski narod in primorati Čankajšeka, da sklene z Japonsko mirovno pogodbo, ki bi vpregla kitajske ljudske in gospodarske sile v voz japonske politike. Obenem se je pomirila s Sovjeti, s katerimi se je določila meja med bivšimi kitajskimi, danes japonski nadvladi podrejenimi severnimi kitajskimi provincami in med ruskim Daljnim vzhodom. Vse to pa ni moglo streti Čankajšeka, ki slejkoprej zahteva, da Japonska vrne osvojene najbogatejše pokrajine kitajske države, preden bo mogel skleniti z njo mir ali kakršno koli politično in gospodarsko pogodbo. To pa pomeni, da se Japonska ne more vmešati v vojno evropskih velesil, kakor bi se rada, ampak da je slejkoprej vezana na Kitajskem, zaradi česar se tudi ne more postaviti po robu Zedinjenim državama Severne Amerike, ki jo tako rekoč stražijo na vsej dolžini Tihega oceana. Zato Japonska ni mogla poseči vmes, ko sta si Anglija in Amerika zagotovili prvenstven položaj v velikih nizozemskih kolonijah v Aziji, ko so lete po zlomu materne dežele ostale brez varstva, ki bi si ga bila najraje zagotovila Japonska, pa ji brani Čankajšek, ki zaposluje večino njenih oboroženih sil.

Če bi padel kitajski jez, bi padla tudi najmočnejša ovira, ki ne preči Japonski samo, da dobi hegemonijo v Aziji, ampak ji tudi zapira pot, po kateri bi njen vpliv segal odločilno tudi v Evropo, ki sama sebe slabi in pogublja. Seveda bo Japonska slejkoprej z njej lastno trdovratnostjo delala naprej, da bi se ustanovil v Aziji "novi red" in ta njena trdovratnost je poglavitni vzrok, da Zedinjene države Severne Amerike ne morejo pomagati svojim prijateljicam v Evropi tako, kakor bi rade.

UREDNIKOVA POŠTA

Razstava Peruškovih slik

Cleveland, O. — Spominska razstava slik pokojnega H. G. Peruška v S. N. Domu. — Dne 9. novembra ob 7. uri zvečer se otvori v spodnji dvorani S. N. Doma na St. Clair Ave. Spominska razstava slik pokojnega H. G. Peruška, ki bo trajala do vštevšega 17. novembra. Razloženih bo nad 125 oljnih in lesoreznih slik, ki so vse lastnoročna dela pokojnika. Slike predstavljajo vse mogoče scene, cvetlice, portrete, itd. itd. Izdan bo tudi poseben seznam-program brez oglasov, v katerem bodo navedena vsa ta dela po številkah in imenih, katerega bo deležen vsak obiskovalec razstave, ki ga to zanima. To bo dragocena razstava zbirke slik pokojnega umetnika H. G. Peruška. Večina izmed razstavljenih slik so popolnoma nove in nikdar preje nikjer razstavljene. Slike bodo naprodaj po zmerni ceni, ker to je edini vir dohodkov sedaj za žalujočo vdovo in hčerko, da se vnovči te slike. Zato ponovno apeliramo na vsa društva in posameznike, da se spomnite ob tej priliki pokojnega slovensko-ameriškega slikarja H. Gregor Peruška in da se v obilnem številu odzovete vabilu ter obiščete razstavo v S. N. Domu in po zmožnosti izberete katero izmed razloženih slik. S Peruškovo sliko si bodete okrasili stanovanje, društva pa prostor, kjer zborujejo, ali pa vnovčijo isto ob primerni priliki med člani. Z nakupom slike pomagate do obstanka vdovi in hčerki in obenem imate sami doma krasen spomin trajne veljave na pokojnega slikarja H. G. Peruška.

Danes, ko njega ni več med živimi, izgledajo njegove slike še vse lepše in veličastnejše, kot nekoč, dasi so bile vedno izrazito lepe, in še lepše se nam bodo videle, ko minejo leta. Z duševnimi, umetniškimi proizvodi, bodisi potom peresa ali čopiča umetnikov, je pač tako, da dobijo svojo popolno veljavo šele po smrti dotičnega, ki jih je ustvaril.

Na razstavo so bila pismeno povabljena do malega vsa ohijska slovenska društva, kot tudi hrvatska in srbska iz Clevelanda; bratske organizacije, narodni domovi in druga društva, kolikor se je moglo dobiti v naglici naslove.

Ker je to najbrže zadnja razstava Peruškovih slik v S. N. Domu, gotovo pa zadnja največja po njegovi smrti, ker slike bodo sčasoma vse razprodane in razpršene po Ameriki, zato ste vsi, od blizu in daleč od Clevelanda prijazno vabljeni, da si še enkrat ogledate njegova krasna dela na svoje oči in da si izberete eno sliko za spomin, če je le mogoče. K nakupu slike se ne bo nikogar sililo, rade volje pa bo tozadevni odbor postregel s cenami in pojasnili vsakomur, ki se bo zanimal za to.

Slovenski narodni muzej v S. N. Domu na St. Clair Ave. se tudi priporoča društvom kot posameznikom, da bi kupili in poklonili v muzej katero izmed Peruškovih slik, ker do danes še nima v svoji zbirki nobene njegove slike.

Razstava bo odprta dnevno in sicer ob delavnikih od 7. do 11. ure zvečer; ob nedeljah pa od 2. do 11. ure zvečer, kot tudi ob sobotah enako, ako bodo prijavljene skupine, ki si želijo ob tem času ogledati razstavo.

Apeliramo na sosednje naselbine, da si izberete dan in se korporativno udeležite razstave. Tako želimo in pričakujemo, da bi imeli euclidski dan; lorainski dan; barbertonski dan; girardski dan, itd. Vabimo tudi rojake iz Detroita, Mich., Chicaga, Ill., in drugih slovenskih naselbin. Sporočite nam, kdaj pridete in bomo objavili v lokalnih listih in preskrbeli za Vas vse potrebno za okrepčila.

Obisk te Spominske razstave bi moral biti eden največjih, kar smo jih imeli te vrste do sedaj. Saj se gre za počastitev spomina in del našega slovensko-ameriškega slikarskega umetnika H. Gregory Peruška.

Za prosvetni odsek direktorija in prosvetni klub S. N. Doma:
Erazem Gorshe, tajnik.

Zabava naše Slovenske Zadruge

V soboto 26 oktobra je priredila naša Slovenska zadruga zabavni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. ter se je serviralo fino kokošjo večerjo in za ples je pa igral Malovasicev orkester, tako da so se plesaželjni lahko po mili volji vrtili.

Ta večer smo se jako dobro imeli, kajti večerja je bila res izborna, zato se zahvaljujem kuharicam za fino pripravo, natakarjem pa za postrežbo, istotako dekletom, ki so nosile jedila na mizo tako pridno, da ni bilo treba nikomur čakati in smo bili vsi dobro postreženi.

Prav toplo priporočam našo Slovensko zadrugo, podpirajte to slovensko delavsko trgovino, mesto kake verižne trgovine, saj v Zadrugi dobimo pošteno postrežbo in še na dom nam pripeljejo, za ravno isto ceno.

Veliki verižniki nam tega ne naredijo, ampak moramo sami k njim hoditi in nam ne dajo drugače kot pod parolo: "Zberi, plačaj in vozi" in potem če ni dobro pa sami sebi pripišemo, pa če ne vem kaj dobimo, zato ponovno priporočam našo Slovensko zadrugo. Če kupujemo v naši Zadrugi, sami sebi pomagamo.

Hvala tudi direktoriju Slovenskega doma za oskrbo dvorane, ker je bilo tudi miz dovolj postavljenih, da smo se lahko vsedli in povečerjali in potem še malo pokramljali.

K naši mizi so prisedle poznane družine: Mr. in Mrs. Svetek, nato naš poznani mlekar L. Starman z soprogo in nekdanji mlekar F. Doljšak in še mnogo drugih, ter smo se prav pošteno zabavali.

Želimo, da se zopet snidemo, naši Slovenski zadrugi pa želim mnogo uspeha, mi delavci in vsi drugi pa pojdimo v trgovine naše Zadruge, kjer dobimo vse kar potrebujemo.

Victor Wood,
19401 Pasnow Ave.
Phone: IV 6172-W.

Čudna so tvoja pota, kultura!

Boljše pozno kot pa nikoli. — Za uspeh, katerega smo bili deležni s prireditvijo opere "Chonita" 20. oktobra, se moram najlepše zahvaliti našim posetnikom, kateri ste nas posetili tako številno. Pokazali ste svojo lojalnost do zbora "Sloga", kateri se trudi, da vas zadovolji kolikor mu je najbolj mogoče. — Zavednost vaša do kulture nas navdušuje, da bomo nadaljevali z našo tako lepo slovensko pesmijo. —

Prav lepa hvala našim trgovcem in obrtnikom za vašo naklonjenost, ki ste jo skazali potom oglasov. Zato cenjeni rojaki in rojakinje vpoštevajte geslo "Svoji k svojim", podpirajte trgovce, kateri se zavedajo gori omenjenega gesla. Medsebojna kooperacija nas bo držala, da ne bo še tako kmalu zatonila naša v srce segajoča pesem.

Nadalje se moram prav lepo zahvaliti Mrs. Pauline Jug, katera nam je pomagala in tako imenitno igrala vlogo "Daye". — Ravnotako tudi Mr. A. Eppich; brez njega bi težko izpeljali to prireditev, ker cigana tako imenitno igrati, zna samo Eppich. Zato ti najlepša hvala Tone.

Tudi ostalim igralcem moram dati priznanje za vaš trud in kooperacijo, ker drugače bi ne bilo tako lepega uspeha. Prav lepa hvala tudi Mrs. Milka Babnik za šepetanje in za maskiranje Mr. E. Gorshe in Miss Jean Turkovich.

Sedaj pa na naslovno stran tega spisa. Res čudna so tvoja pota o ti kultura. Dva dni po vprizoritvi operete "Chonita" pride neki kritik in pozdravi "Slogo" takole:

"Znano je, da ima "Sloga" prav dober mešan zbor, ki pa je v nedeljo tekom svojega nastopa v prvem dejanju prišel nekoliko s tira z orkestrom. Pozneje se ta hiba ni več ponovila in zbor je bil vseskozi dober in siguren, izredno dober pa zlasti v finalu."

Potem pa primerja "Beli telovnik," katerega smo podali lansko leto, z opereto "Chonita". Pravi, da niti zdaleka ni bila tako dobra, ne igralsko ne pevsko po svoji vsebini.

Vsebini seveda. Romantika, ki je vpletena v operi "Chonita" je vse nekaj drugega, kakor pa komika v "Belem telovniku".

Pa pustimo to in pojdimo na oceno nekaterih pevcev - igralcev. Kritik je opisal pevca - igralca J. Benigerja kot dobrega pevca, ki mu ne manjka glasovnega daru, katerega pa nikoli v polni meri ne uveljavi, ker se zdi, da je preskromen in da nima dovolj samozavesti, ki bi jo upravičeno lahko imel. Še precej dobro se naš kritik razume na dobrega pevca; ampak kje je to pobral, da je omenjeni pevec pel še več kot celo oktavo prenizko v sceni, stoječ za Chonito. Tu se vidi, da kritik malo razume na oktave, ker ako bi hotel peti kdo oktavo nižje, bi ne zmogel niti najmočnejši basist omenjene pesmi. —

Zdaj pa na našega znanca Eppicha. Še bolj čudna so tvoja pota o kultura.

Pred leti ko je bila tukaj gospa Danilova je dramatično društvo "Ivan Cankar" priredilo igro "Cigani" in tam je bil naš znanec Eppich zastopan kot poglavar Ciganov. — Eppich je ravno s takšnim "accentom" govoril takrat, kakor pri "Choniti" in takrat je ocenjevalec igre "Cigani" zapisal tole:

"Edini Eppich je, ki zna predstavljati pravega cigana in Eppich je dobil lepo pohvalo.

Nikogar ni ščegetalo v nosu, ko je govoril polovico hrvaščine, poleg lepe slovenščine soigralcev. Ne vem zakaj je ravno sedaj tako kvarilo slovenščino nekaj lepe hrvaščine, saj smo vendar Jugoslovani.

Vem, da ima kritik veliko več izobrazbe nego jaz; vem pa tudi, da imam jaz boljši pojm o petju nego on, ker drugače bi ne zapisal tisto o oktavi.

Zdaj pa še nekaj. Rad bi videl, da bi kritik sklical vse režiserje v Clevelandu in mene zraven, pa naj bi mi razložil, kako bi na primer v eni prihodnjih iger nekdo predstavljal slovenskega juda. Ali bo govoril pravilno slovensko, ali bo porabljal judovski "accent", če bo hotel pravilno predstavljati juda. Ko bomo to rešili in če bo govoril pravo slovenščino, se bom potrkal po čelu in bom rekel kak šen bedak si Tine.

Walter Lazar,
režiser "Chonite".

Ruski tehniki zgradijo na Volgi osem orjaških jezov

Ruski tehniki se ukvarjajo z velikim načrtom poživitve gospodarskega življenja v vzhodnem delu evropske Rusije. Z namakanjem hočejo ob spodnjem toku Volge kmetijsko izkoriščati veliko, doslej neobdelano ozemlje, obenem naj bi se pa izpolnile notranje vodne zveze med Kaspiškim in Belim morjem.

Te načrte po večini šele pripravljajo. Volga teče v svojem spodnjem toku skozi kraje, ki so zlasti na njenem levem bregu izredno rodovitni. Toda zemlja leži tu še zmerom neizkoriščena. Podnebje je tam preveč suho in preblizu azijske puščave. Posledica tega je, da imajo tam enkrat v treh ali štirih letih tako sušo, da je uničena vsa letina.

Zato hočejo to zemlje umetno namakati z vodo iz Volge. Vodo, ki jo bodo s tem jemali reki bo treba nadomestiti, sicer bi se pospešilo padanje gladine Kaspiškega morja. To nadomestilo iščejo ruski tehniki v severnoruskih rekah Vičekdi in Pečori. Vodo iz teh dveh rek hočejo porabiti za dopolnitev vodnega stanja Volge. V celoti naj bi Volga namakala okrog 4,500.000 ha zemljišča. Del tega ozemlja se bo že lahko namakal, ker bo v kratkem zgrajen velikanski jez pri Kujbiševu (Samari), ki so ga začeli graditi predlanskim.

To bo največji jez na svetu. Če bo pihal močan veter, bodo treskali ob jez veliki valovi, kakor na morju. Zato bo treba prerediti večino ladij, vozečih po Volgi, tako da bodo kljubovale valovom. Elektrarna na jezu bo dajala v začetku okrog 3 milijarde kilovatov. S pomočjo tega jeza se bo namakalo okrog 3 milijone hektarov zemljišča, na katerem bo znašal pridelek pšenice okrog 5,000,000 ton več letno kakor znaša zdaj. Pri Samari, kjer dela Volga velik ovinek, zgrade prekop, tako da go skrajšana pot po Volgi za 135 kilometrov. Na Volgi hočejo ruski tehniki zgraditi v celem osem velikih jezov in oni pri Samari bo prvi.

Pri tem se je treba, kakor rečeno, ozirati na razmere v Kaspiškem morju, kamor vali Volga velikanske količine vode.. — Gladina tega morja neprestano pada in na obali je čedalje večja peska. To pa pomeni veliko škodo za ribištvo. Iz Kaspiškega morja dobiva Rusija 45 odstotkov vseh rib. Razen tega pridobivajo vzhodno od Kaspiškega morja v zalivu Kara Bugaz Glauberjeva sol in sprememba kemičnega sestava vode pri nadaljnem padanju globine bi neugodno vplivala tudi na to industrijsko panogo.

Zato nameravajo ruski tehniki vzeti letno okrog 16 kubičnih kilometrov vode iz severnoruskih rek Vičekde in Pečore. Središče tega načrta je mestece Solikamsk ob Kami severno od Perma. Tam hočejo napraviti na povečini nerodovitni zemlji umetno jezero na solikansko jezero na površini okrog 600 kvadratnih kilometrov, ki bo vezalo reki Vičekdo in Pečoro s Kamo, pravo njih pa z Volgo. Dela na tem velikem načrtu se prično v kratkem. Elektrarna pri jezeru bo zalagala s tokom vso industrijo na Uralu.

Iz stare domovine

Rabida za čaj

Revno prebivalstvo Suhe Krajine je letos zaslužilo lepe denarje za robidovo listje, ki se izvaža večinoma v Nemčijo, kjer se uporablja za novi evropski alpski čaj, namesto raznih kitajskih čajev. Robidov list nabirajo od Sodražice, Dobrepolja, Hinj, Krke, Stične, Zagradca do Žužemberka proti Gorjancem in nazaj preko vseh vasi in krajev kočevskih gozdov do Ribnice. Računa se, da bo prebivalstvo tistih krajev letos zaslužilo do poldrugi milijon dinarjev za robidovo listje.

MOŽ PRIZNAL UMOR ŽENE

ALLEGAN, Mich. 4. novembra. — Danes so našli tukaj pod neki farmi truplo 17-letne Mrs. Dale Darrow, ki je bila poročena tri mesece poročena. Truplo, ki je ležalo v plitkem grobu, so našli 12 ur potem, ko je njen mož priznal njen umor.

Njen mož je med solzami povedal, da jo je ubil v prepiru, ki je nastal zaradi finančnih vprašanj, kako se bo krilo stroške rojstva otroka, kateremu je mislil, da žena imela postati mati.

OGLASAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

ŠKRAT

Moderna pravljica

Mož in žena gresta po poti. — Pravkar sta se seznanila. Mož nosi v eni roki živo kokoš, v drugi debelo gorjačo, na hrbtu veliko kletko, za seboj pa vleče kozo. Ko prideta do temnega gozda, se žena ustavi.

— Naprej si ne upam več z vami, pravi.

— Zakaj pa ne?

— Ker je tu temno in pusto. Lahko bi izkoristili to priliko in me poljubili, jaz slabotna ženska bi se morda vas ne mogla ubraniti.

— Kako bi vas mogel poljubiti, če nosim v eni roki živo kuro, v drugi težko gorjačo, na hrbtu kletko, za seboj pa vlečem kozo?

Toda žena je skomignila z rameni, rekoč: "Če zataknete gorjačo v zemljo in privežete k njej kozo, če položite kletko na tla in zaprete vanjo kuro, boste imeli proste roke in lahko me poljubite."

— Bog blagoslovi žensko modrost! je zašepetal mož in storil vse tako, kakor je pričakovala žena.

ZANE GREY: 16

ŽELEZNA CESTA

ROMAN

"Res?" se je nasmehnila — in ta smehljaj je bil prvi, ki ga je zdaj videl na njenem obrazu; žalost je sevala v njem, prava duša njene velike lepote. "Preje sem bila zala," je nadaljevala. "A, če se zdaj spomnim, kakšna sem bila, me obide dvom, ali sem vobče še zala."

Neale se je zasmejal. Začenjal se je čutiti svobodnejšega in bolj zbranega v tem brezprimernem položaju.

"Povej mi svoje ime," je šepnil z rahlim glasom, nežno se dotikaje njene glave. "Allie — in dalje?"

"Ali ga nisi zvedel?"

"Rekla si 'Allie'; to je bilo vse."

Bal se je te besede, vedoč, da bo zbudila v njej okrutne spomine, toda hotel jo je preizkusiti. Njene oči so se razširile — luč zvenic je utonila kakor v senci; postale so žalostne, temne, vlažne, globoko zamišljene. A tiste čudne, mrke koprene, tiste blazne izpremembe pogreznjene srepote ni bilo več nazaj.

"Allie — in dalje?" je ponovil.

Tedaj so se ulile solze, dajoč olajšani duška. "Allie Lee," je dejala.

— —

Tema je že bilo, ko se je Neale po dolgem, samotnem izprehodu vrnil v kočo. Plapolajoče klade na ogromnem kamenitem ognjišču so razsvetljevale njeno notranjost.

Slingerland je stal v senci, uživajoč se Bog zna s čim in govoreč se Larryjevim šalam. Cowboy in Allie sta sedela v žiru svitu ognja. Nealu je zadoščal en sam pogled na Larryja, da je uganil, kaj se je zgodilo s tem mladim človekom. Allie je bila videti nekam v zadregi.

"Brani se, ker mu pravim 'Mr. Neale'," je rekla. "Niti 'Larry' mu ni po godu."

Larryjev obraz je postal maska ves neumen in osupel.

"Svarim te, Allie, ta cowboy je vražji človek, kadar ima poleg z revolverji, lasi, konji — in celo z dekleti, se mi vidi," je resno odvrnil Neale.

"Ni kazno, da bi bil nevaren, Neale," je rekla Allie.

"Oho!" je zagodrnjal Neale. Samo se je zasmejal samemu sebi, zakaj ljubosumje ga je baš tedaj mah iznova zbodlo v srce. Videl je, česa se mu je nadejati od Larryja ali kateregakoli drugega moža, ki bo kdaj tako zelo srečen, da pride v bližino Allie Lee. "Nu prav, imenuj me 'Reddy'," je nadaljeval. "To imenost menda smem dovoliti svojim starim prijateljem in svojo bodočo ženo."

Allie je bila videti zmedena. Navkaršnja ljubka resnobnost je minila; zardela je.

"Prekleto si prijazen," je zamrmral Larry, ki se je bil med tem nekoliko osvestil. "Bolj, nego bi se nadejal od človeka, ki je zgubil glavo."

Slingerland je stopil iz sence, polneč si pipico; njegov bistri jasni pogled je zletel od tega opravka k prijateljema.

"Kar dobro de človeku, ko vaju gleda in posluša," je dejal. "Tudi jaz sem bil nekdaj mlad dečko. Zamudil sem urico — a kaj bi to . . . Živita, dokler vama je dano! . . . Larry, pojdi z menoj. Nastaviti moram še neko past."

Allie se je naglo ozrla nanj.

"Past? Odklej pa nastavljate v temi?"

"Eh, dete, vsak izgovor je boljši od nobenega."

Prižgala sta si pipi s koščkem žarečega ogla, ki sta ga izbrskala iz ognja; nato sta pomembno mežiknila Nealu in Allie in sta stopila venkaj v temo.

Dekličine oči so v plašni, zgovorni napetosti obvisele na Nealu; ko je dvojica izginila, se je presedla in mu je naslonila glavo na rame, z obrazom obrnjena proti ognju.

"Povej kaj o sebi — vse mi povej," je rekla. "O sebi in o svojem delu."

Neale ji je pripovedoval (kolikor je mislil, da jo utegne zanimati), o svoji mladosti, ki jo je bil preživel na iztoku pri materi-vdovi, o tem, kako je z njeno smrtjo izgubil dom, in o tem, kako je dovršil inženjerski tečaj.

"Dvajset let mi je bilo, ko sem prvič čital o načrtu Zvezne pacifiške železnice. Več ko tri leta je že tega. V tistem trenutku je bila moja pot določena. Sklenil sem, da postanem inženjer in se udeležim gradnje železnice. — Nihče ni verjel temu namenu. Največkrat so se smejali, če sem govoril o njem. Toda odnehal nisem. In — nu, precej milj sem moral potovati, 'slep pasažir', da sem prišel v Omaho.

Hiše so rasle iz tal kakor gobe, vse je mrgolelo vojnikov — in pa najslabše sorte ljudi, ki sem jih kdaj videl. Lahko si misliš, kako sem se tresel, ko me je naposled sprejel gen. Lodge v svojem štabu. Uradovali so v nekem velikem skladišču. Prava zmešnjava ljudi — vojnikov in potepuhov . . . Nu, vprašal sem zastran dela. Bilo je, kakor da me nihče ne sliši. Poizkusil sem še enkrat — glasneje. Star inženjer, ki ga danes dobro poznam — Henney — mi je nestrpno odmahnil z roko. Prav kakor da je nezaslišana drznost, če prideš k njim in jih prosiš službe!"

Neale se je ogreval, postajal je živahnejši; čutil je majhno ročico tesno v svoji roki — čutil je zanimanje, ki bi bilo izpodbudilo vsakega pripovedovalca.

"Nu, prebito tesno mi je bilo pri duši. A nato sem se utogotil. Kadar me pograbi bes, sem zmožen vsega. 'Hejo, ljudje!' sem se zadrl nanje. 'Peš sem hodil in slep pasažir sem bil, da sem prišel do vas. Zemljemerec sem. Vi hočete graditi železnico. Jaz potrebujem dela — in delo moram dobiti!'

Moj glas je ugnal brezumni hrup. Inženjer Henney me je čudno pogledal.

"Mladi mož, z železnico ne bo nič".

Tedaj je udarilo iz mene, češ, železnica se mora graditi. Kdo govori? je vprašal nekdo. Pripeljite ga semkaj.

Nisem se še osvestil, ko sem že stal pred generalnim majorjem Lodgejem. Pravkar se je bil vrnil z vojne, poznalo se mu je. Resen in mrk je bil mož, s trdimi črtami in ostrimi očmi. Premeril me je od glave do nog.

'Železnica se mora zgraditi?' je vprašal ostro.

'Seveda,' sem odgovoril. Čutil sem se razočaranega in bedastega.

'Prav imate,' je dejal, in nikoli ne bom pozabil njegovih oči. 'Za nekaj dečkov vašega kova je še prostora.' Tako sem prišel v štab."

Neale je premolknil. Ne le, da mu je bila Allie nenadoma stisnila roko; moral se je oddahniti in odpočiti.

Nato ji je opisal, kakor mu je Larry Red King rešil življenje, in je omenil uslugo, ki jo je bil storil cowboyu; v zvezi s tem sta prišla na vrsto oba najvažnejša dogodka minulega poletja.

"Nu, Allie, kar neverjetno se zdi, da smo prešli hribe in puščavo — dvajset čevljev vzpona na miljo! Železnice se lahko zgradi in se bo tudi zgradila. Če bi ti le mogel povedati, kako mogočno je šlo vse to meni in mojim tovarišem do živega. Kako velika je ta misel! Toda delo, kako naj ti ga opišem? . . . . Predstavi si, Allie, da te popade nenadno navdušenje, tako da vidiš v sleherni težkoči le novo radost, v nemogočih nalogah zgolj vire ognjevitega poguma, v smrtnih nevarnostih samo dogodljaje iz drzne prigode, ki ti ostanejo v spomínu kakor zaklad — oh, tako nekako je to! Zamisel U. P. me je osvojil. Verujem vanj. Videl ga bom izpolnjenega . . . Doživel bom zmago."

Allie mu je položila glavo na rame in ga je pogledala s takimi očmi, da se je zasramoval svoje sebičnosti. "In poglej," je rekla, "ko bo vse dovršeno, postaneš ti vrhovni inženjer ali vodja progovnega nadzorstva?"

Njegove lastne besede so ji bile ostale v spominu.

"Nadejam se, Allie," je odvrnil; njeno zaupanje ga je navdalo z globokim blaženstvom. "Delal bom — da si ustvarim visok položaj."

Drugi dan je bil Nealu pričetek zasluženega oddiha, ki ga je jel uživati z vso dušo.

Jesen mu je bila od nekdaj najljubši čas leta. Tu kakor povsod se je zlatila v plameneči krasoti, a vendar je bila vsa drugačna, ne taka, kakor jo je poznal doslej, Sanjava tišina pozneletja je uklepala samotno pustinjo mladih hribov v svoj čar. Kadulje se je svetlikala v sivih in bagrenih, holm v zlatih in žoltir odtenkih; zelena in jantarna in rdeča je bila barva dolin. Ne prahu, ne vročine, ne vetra — jasno višnjevo nebo brez oblakov, sladke vonjave v tihem ozračju — prekrasen čas!

Dnevi so minevali, noči so uhajale kakor na brzih perotih. Sleherna ura ga je pritezala bliže k temu brezprimernemu dekletu, ki je bilo nalik zvezdi vzšlo na njegovem obzorju. Vedel je, da se bliža trenutek, ko si bo moral izprašati srce. Odganjal ga je in se igral s svojim blaženstvom. Zdaj je bila Allie njegova senca namestu zvestega Larryja, čeprav ju je cowboy pogosto spremljal, in poin umevanja za novi položaj, preveč plemenit in velikodušen, da bi se bil vdajal zavisti ali ljubosumju. Lovila sta ribe v potoku, jahala, dirjala na konjih po lepih gorskih stezah. In cowboy Larry je bil tisti, ki je posojal Allie svojega konja ter jo učil umetnosti jezdarjenja; trdil je, da bo kedaj še dobra jahalka.

Popoldne sta zlezla na visok hrbet holma, sedela v dolgi, rumeneči travi in strmela v kalno, bagreno neskončnost ravnine. V sivem somraku sta se izprehajala pod borovci. Kakor se je nočilo in je zrak postajal hladan, sta opazovala rdeče plapolajoči ogenj na kurišču in sta razbirala iz negovih plamenov slike bodočnosti, čuteč v rokah in na licih toploto, ki ni bila samo toplota veselo prasketajočega ognja.

Strme je čutil Neale, kako se njegovo prijateljstvo do Larryja izpreminja v ljubezen. Vse njegovo bistvo je doživljalo veliko preobrazbo — a ta preobrazba ni bila vzrok, da je ljubil Larryja. Šlo je za Allie. Cowboy, Texanec po rodu, je bil podedoval tisto lepo viteško spoštljivost, ki jo južnjaki izkazujejo ženskam. Neale ni vedel, ali je imel Larry kdaj kako sestro, ljubico ali prijateljico. Toda na prvi pogled je bil postal Larry Alličina last: ne brat, ne prijatelj, ne ljubimec, ampak nekaj veliko višjega in plemenitejšega. Nealovo srce je ostalo mirno, ko je uganil ljubezen, ki jo je čutil cowboy do Allie. Potepuh, streljač, morilec, karkoli je že bil kedaj — svetle oči te devojke, njen glas in dotik njene roke so bili storili nad njim največji človeški čudež: pozabljenje samega sebe. In takšen je bil Nealu drag.

Prišel je oktober. Rano zjutraj in pozno popoldne je visel v zraku hladan in oster dih. Slingerland je napovedoval, da se obeta dober lov na kožuhe. Pripravljal si je velike skladanice drv. Larry je plezal s svojo puško v hribe. Neale in Allie sta hodila po stezah, držeč se za roke.

Nikoli ji še ni bil poizkusil izvabiti zgodbe njene minulosti, čeprav so ga vidni znaki izbranejše naobrazbe in vzgoje ter neka tajinstvena otmenost v njenem vedenju večkrat navdajati s skelečo radovednostjo. — Naj mu pove svojo zgodbo, kadarkoli ji bo drago, ali pa nikoli ne — kaj mu je bilo do tega!

PRVE VRSTE Ohio Concord MOŠT
sod $13.00
SODI:
Vinski, ... vsak $1.00
Novi od žganja $1.50
TED MANDEL
20171 NICHOLAS AVE.
KEnmore 1241 J.

MAD
When a cough, due to a cold, drives you mad, Smith Brothers Cough Drops usually give soothing, pleasant relief. Black or Menthol—5¢.
Smith Bros. Cough Drops are the only drops containing VITAMIN A
Vitamin A (Carotene) raises the resistance of mucous membranes of nose and throat to cold infections, when lack of resistance is due to Vitamin A deficiency.
TRADE MARK

SICK, NERVOUS CRANKY "EVERY MONTH"?
Then Read WHY Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Is Real "Woman's Friend"!
Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other's *nerves* tend to become upset and they get cross, restless and moody.
So why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made *especially* to help tired, run-down, nervous women to go smiling thru "difficult days." Pinkham's Compound contains no opiates or habit-forming ingredients. It is made from nature's own beneficial roots and herbs—each with its own *special* purpose to HELP WOMEN.
Famous for over 60 years—Pinkham's Compound is the best known and one of the *most effective* "woman's" tonics obtainable. *Try it!*

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite HEnderson 5311 — HEnderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KEnmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENdicott 0653

Oblak Furniture Co.
Trgovina s pohištvom
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

Ako je kaj narobe z vašim pralnim strojem pokličite nas. Imamo izkušenega človeka eksperta, ki vam ga popravi, da boste zadovoljni. Pri nas dobite Washer Parts za vse pralne stroje.

Mandel Hardware
15704 Waterloo Rd.
KEnmore 1282

Naročila za premog od Erie Coal & Coke Co. sprejemam in priporočam vsem Slovencem. Premog je sedaj $9.70 tona za neodločen čas.
FRANK FENDE
19307 Muskoka Ave.
IVanhoe 5476 M.

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM . . .
'Enakopravnosti'

NAROČITE SE NA
Mesečnik za leposlovje in pouk
CANKARJEV GLASNIK
NAROČNINA JE:
Za celo leto $3; za pol leta $1.50; za 3 mesece $1

Z avgustovo številko se bo pričelo objavljati zgodovino naših kulturnih, gospodarskih organizacij in drugih naših ustanov. Pozneje pridejo na vrsto podporna društva, klubi i.t.d.

Sedaj je še čas, da si zasigurate prvo številko v kateri se bo pričelo z zgodovino. Ko bo zgodovina končana boste imeli zbirko na katero boste upravičeno ponosni — bo vredna več kot boste plačali za naročnino.

Pošljite naročnino na naslov:

CANKARJEV GLASNIK
6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

HAIR-BREADTH HARRY

Najhujše orožje so tanki, ki bljuvajo ogenj

Še zmerom ni čisto jasno, katero orožje je imel v mislih nemški kancelar Hitler, ko je v nekem svojem lanskem govoru dejal, da ima Nemčija pripravljeno posebno učinkovito orožje.

Najprej so Nemci presenetili svet v zdajšnji vojni z magnetičnimi minami, vse je bilo tedaj prepričano, da drugih novosti nemška vojska nima. Angleži so hitro našli protiorožje in magnetične mine danes niso več toliko nevarne. Potem pa so Nemci prišli še z drugimi novostmi, tako z velikanskimi letali za prevažanje vojaštva. Takšna letala so se izkazala pri pohodu na Norveško, kamor je privedlo eno samo takšno letalo kar po 50 vojakov z vsem potrebnim orožjem, municijo in hrano. Najbolj pa je svet ostrmel, ko je videl, kakšne uspehe dosegajo Nemci z nadaljnjo svojo novostjo, s padalci, ki napravljajo zmedo v nasprotnikovi deželi sami. Nemci menda niti sami niso pričakovali, da se bodo ti padalci tako dobro obnesli. Toda obnesli so se res prav izvrstno samo toliko časa, dokler ni nasprotnik uredil posebne oddelke z nalogo, da zatirajo spuščanje padalcev. Pred nekaj dnevi pa so iz svoje zaloge presenetljivih novosti vzeli Nemci še eno: tanke, ki mečejo ogenj na sovražnika. To delo opravljajo vojaki, oblečeni v nezgorljivo obleko iz azbesta. To je doslej najstrašnejši izmed vseh sodobnih bojnih strojev.

Ti oklepni metalci ognja, ki so predvsem namenjeni uničevanju mest in vasi kakor tudi čelnim napadom na utrjene postojanke, so med morilnim orožjem menda zadnja iznajdba. Številni francoski vojaški strokovnjaki priznavajo, da je zavezniška vojska zdaj primorana sklepati hitre odločitve, da dohiti strahoviti napredek nemške mehanike, piše dopisnik "United Pressa" z zapadnega bojišča.

Metalci ognja so hitri in celo tako lahki, da jim je pri obrambi to v škodo. Oboroženi so z dvema strojnima puškama in enim topom. Metalci ognja bljuvajo ognjene jezike celo na daljavo več deset metrov. Navadno ima tank nalogo, da napada kakšno zgradbo in da tedaj branilce ošvrkne s svojim smrtnim curkom. Tank brizga iz sebe gorečo tekočino, ki jo vozi s seboj v velikem kotlu. Če je napadena trdnjava zelo utrjena, potem poskuša tak tank najprej s svojim topniškim ognjem narediti luknjo skozi zid, nato pa skozi to odprtino brizgne goreči curek. Tank lahko drvi po ulici z veliko hitrostjo, pri tem pa zažge kar vsako tretjo hišo. Za uničenje mesta to že čisto zadostuje, kajti ogenj se potem kaj hitro sam širi dalje, če že enkrat vsaka tretja hiša gori.

Nastop takšnih tankov je za sovražnika vsekakor precej nevaren, toda tudi ne vselej. Če naleti na trdnjavo, kjer je posadka oborožena z dobrimi protitankovskimi topovi, potem se celo tej ogenj bljuvajoči zverini ne godi dobro. Navadno imajo utrdbe takšne topove, da njihove granate lahko prebijejo tudi najmočnejši oklep na tanku. Tanki, ki bljuvajo ogenj, pa niso bogve kako trdni. Ko so Nemci pred nekaj dnevi prvič pripeljali na bojišče te majhne tanke, piše dopisnik "United Pressa," jih je francosko-angleško protitankovsko topništvo mnogo ugonobilo. Karkoli je granata zadela, vse je obtičalo na mestu neuporabno. Nekaj časa tako onesposobljen tank še bljuva ogenj okoli sebe, kakor bi pihala ranjena zver, nato pa utihne.

Stojan Pribičevič urednik pri 'Fortune'

V elitni ameriški mesečni reviji "Fortune" za mesec november je izšel članek o tujerodnem časopisju Amerike. Članek ni podpisan, ampak kot smo zvedeli, ga je napisal dr. Stojan Pribičević, ki je bil ali bo v kratkem postal član uredniškega štaba pri omenjeni reviji.

Pribičević je sin nekdanjega jugoslovanskega ministrskega predsednika Svetozarja Pribičevića, ki je bil po uvedbi kraljevske diktature leta 1929 nekaj časa zaprt, na posredovanje predsednika Masaryka pa se mu je končno dovolil odhod v inozemstvo, kjer je pozneje umrl. Stojan je doktor prava s študijami na pariški univerzi. Po prihodu v Ameriki je leto dni delal kot navaden tovarniški delavec v tovarni Warner and Swasey v Clevelandu in je svoje vtise zelo zanimivo opisal v reviji Harper's. Lani je napisal knjigo "World Without End," ki je temeljita študija političnih in socialnih razmer na Balkanu. Od ameriške kritike je bila zelo ugodno sprejeta.

Dr. Pribičević, ki je energičen in osebno zelo prikupen mož, se je zadnjič mudil v Clevelandu spomladi. Ob tej priliki je imel vrsto predavanj pod avspicijo ustanove za proučevanje inozemskih zadev.

Ruski glasovi o vzrokih nemške zmage nad Francozi

Moskovski tisk mnogo razpravlja o vzrokih, ki so privedli do tako naglega poloma francoske vojske. Sodbe ruskih vojaških strokovnjakov so si predvsem edine v tem, da francosko poveljstvo ni korakalo s časom, ampak je vse svoje vojne načrte zgradilo na vojaških izkušnjah iz svetove vojne v l. 1914 do 1918.

Nov način vojskovanja je bil posebno razločno viden v nemško - poljski vojni, a francosko poveljstvo se iz nemško - poljske vojne ni naučilo ničesar.

Ruski vojaški strokovnjaki poudarjajo nadalje tudi, da poveljstvo zavezniških vojsk sploh ni imelo pojma, v katero smer so nemške divizije izvajale svoj glavni sunek in kako velike so bile nemške napadajoče sile.

Važno vlogo pri poteku vojskovanja na zapadnem bojišču je imelo tudi dejstvo, da podaljšek Maginotove črte od Sedana do Rokavskega preliva ni bil zadosti trdno zgrajen. Zaradi tega so Francozi takoj v začetku izgubili za nadaljevanje vojne neogibno potrebno severno francosko industrijsko področje. K temu je treba dodati še to, da kakšne omembe vredne angleške pomoči sploh ni bilo, zlasti ne v tako imenovani bitki za Pariz.

Iz stare domovine

No trga za sir

Južnosrbski sir, znan pod imenom "kaškavalj," je priljubljen ne samo po Jugoslaviji, marveč si je pridobil sloves tudi daleč po Evropi. Izdelovanje kaškavalja v letošnji sezoni se pravkar zaključuje. Čeprav je bila pretekla zima huda, vendar količina sira ni nič manjša kakor druga leta in tudi kakovost se ni poslabšala. Staro pirotsko okrožje, ki pridela največ kaškavalja, bo lahko letos izvozilo do 120 vagonov, odnosno 1,-120,000 kg sira. Toda izvoz zadeva na velike ovire. Doslej so bili veliki odjemalci Levant, Francija in Amerika. Ta tržišča so zdaj popolnoma zaprta in za dogleden čas izgubljena. Tudi Solun letos nič kaj željno ne sprejema kaškavalja, ker ga nima kam dalje pošiljati. Poleg domače države ostane samo še Nemčija. Če tudi tu ne bo uspeha in če ne bo Jugoslavija odkupila primernih količin, bo izvoz kritičen in bo proizvodnja kaškavalja v bodočih letih gotovo hudo nazadovala. To pa bi pomenilo pogubo številnih ovčarjev v Južni Srbiji. Kaškavalj jim je poleg drobnice edini dohodek in za pridobljeni denar takoj nakupijo hrane, da se lahko preživijo preko zime.

POLNA ZALOGA kuhinjskih peči na plan ali elektriko. General Electric, Tappan, Roper in Grand.

ANTON DOLGAN
15617 WATERLOO RD.
KEnmore 1299

NATIONAL HORSE SHOW

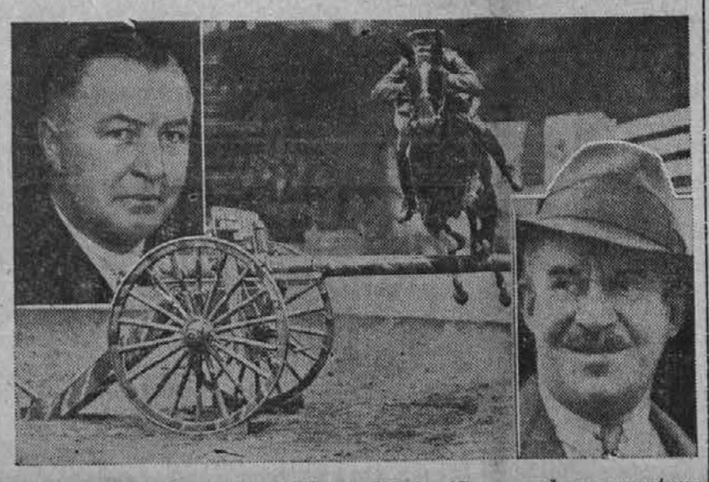

V New Yorku se bo vršila med 2. in 13. novembrom razstava konj in njihovih zmožnosti v dirjanju in skakanju. Zgoraj na levi je predsednik te razstave L. Haskell, spodaj na desni pa Ned King, njen manager.

DOBRI STRELCI

Na sliki vidimo nekaj fantov in mož v Phoenixu, Arizona, ki so se prišli registrirat za vojaško obveznost, toda pred tem so bili na lovu, kjer so že ustrelili nekaj srnjakov. V armadi bodo torej dobri strelci.

OGROMNA SILA MOTORJEV

Vojaški strokovnjaki iz devetih južnoameriških republik prisostvujejo preizkušnji vojaškega tovornega avta, izdelanega v Dodge Motor Co., tovarni v Detroitu.

PRIZOR IZ DELAVSKIH IZGREDOV

Veliki delavski izgredi, v katerih je bila ena oseba ubita in 30 ranjenih, so nastali, ko so neunijski delavci napadli v Velda Village Hillu skupino piketov, pripadajočih Ameriški delavski federaciji. Na sliki je videti neunijske delavce v akciji, ko mečejo kamenje na avtomobile unijskih konstrukcijskih delavcev.

TRGOVCI IN OBRTNIKI

Sedaj je čas, da si naročite vaše koledarje za 1941

Pri nas imamo veliko izbero vseh vrst koledarjev, ki vam bodo gotovo ugajali. Imamo letos posebno lepe vzorce. Izplačalo se vam bo, da si ogledate naše vzorce predno naročite navadne, slabe koledarje od druge družbe.

Obdarite letos vaše odjemalce, ki so vam bili naklonjeni celo leto, s koledarji. Pridite si ogledat vzorce sedaj, ko je zaloga popolna in izbera nenavadno dobra.

Oglasite se v uradu ali pokličite HEnderson 5311 ali 5312 in zastopnik pride k Vam.

Enakopravnost
6231 ST. CLAIR AVE.

V ANGLIJI JE DANES PRVA ČRTA AMERIŠKE OBRAMBE

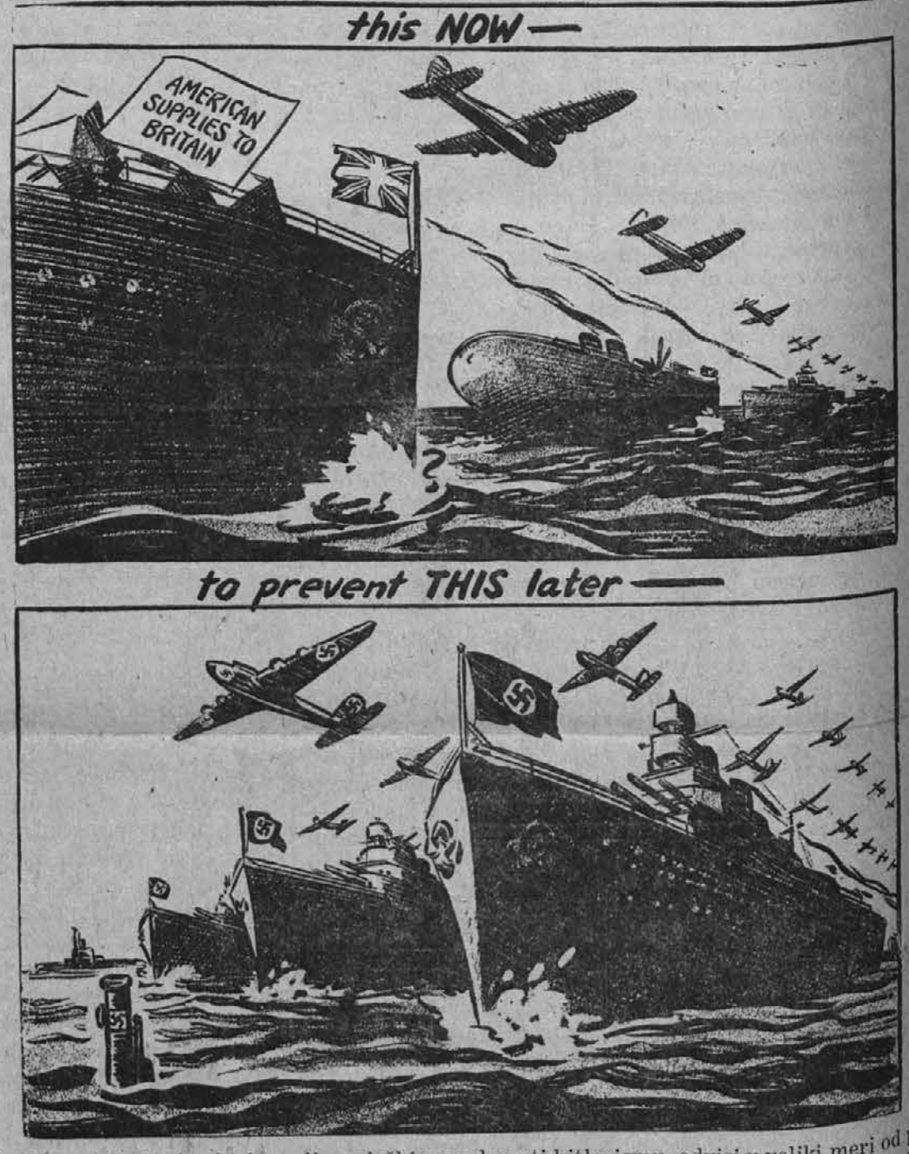

Izid herojske borbe, ki jo vodi angleški narod proti hitlerizmu, odvisi v veliki meri od pomoči, ki jo bo dobivala Anglija iz Amerike. Če hočemo preprečiti uresničenje tega, kar predstavlja spodnja slika — naval nacijskih sil na Ameriko — moramo gledati, da se tok vojnega materijala za Anglijo ne prekine!

V vsaki slovenski hiši s tukaj rojeno odraslo mladino bi morala biti knjiga

"From Many Lands"

Spisal LOUIS ADAMIČ

Ta najnovejša knjiga našega slavnega rojaka je zbudila občo pozornost in odlično priznanje v ameriški javnosti.

"The New York Times" piše: "S to knjigo se je Louis Adamič lotil največjega problema, pred katerim stoji Amerika... Problem, katerega je načel, je tisočkrat težji kot gradnja Boulder ali Grand Coulee jeza, in v svojih končnih zapletljajih je celo težji kot so dnevni problemi, katere rešuje predsednik Roosevelt ter oni, o katerih pravi Wendell Willkie, da se jih je voljan lotiti..."

"The Philadelphia Inquirer" piše: "Redkokdaj je še Amerika čula tako prepričevalen argument za ideal edinstva — apel, ki bi zvenel tako čisto in resnično, kot nam ga nudi Louis Adamič v tej svoji najnovejši knjigi."

"The Cleveland Press" pravi: "Louis Adamič, avtor del kot 'The Native's Return' in 'My America,' je napisal važno in misel izzivajočo knjigo pod imenom 'From Many Lands.'"

Naročila za knjigo "From Many Lands" sprejema uprava "Enakopravnosti," 6231 St. Clair Ave. Vse knjige, ki jih naročite pri nas, so lastnoročno podpisane od pisatelja L. Adamiča. Cena $3.50; po pošti 10c več.